

نکات مهم خط به خط قانون تشکیل شوراهای آموزش و پرورش

درسنامه ویژه قانون تشکیل شوراهای آموزش و پرورش در استانها، شهرستانها و مناطق کشور

■ مقدمه و هدف کلی قانون (ماده ۱ و ۲):

✓ هدف اصلی: تحقق مشارکت و نظارت مردم در آموزش و پرورش، بهره‌گیری از تمام منابع و امکانات برای توسعه فضاهای آموزشی و پرورشی، و تسهیل فعالیت‌های اجرایی.
✓ سطوح شوراها:

✓ شورای آموزش و پرورش استان (شورای استان)

✓ شورای آموزش و پرورش شهرستان (شورای شهرستان)

✓ شورای آموزش و پرورش منطقه (شورای منطقه)

دقت کنید:

نکته مهم (تبصره ماده ۲): تشکیل شورای منطقه در شهرهای بزرگ و بخش‌ها، به پیشنهاد شورای استان و تصویب وزارت آموزش و پرورش است.

بخش اول: شورای آموزش و پرورش استان

■ ۱. ترکیب اعضای شورای استان (ماده ۳):

✓ ریاست شورا: استاندار (در غیاب وی: مدیر کل آموزش و پرورش استان) - (تبصره ۴ ماده ۳)

✓ دبیر شورا و مسئول تعیین دستور جلسات: مدیر کل آموزش و پرورش استان (بند ۳ ماده ۳)

✓ اعضای ثابت و کلیدی:

1. ✓ امام جمعه مرکز استان (یا نماینده روحانی وی، در صورت صلاحدید رهبری)

2. ✓ استاندار

3. ✓ مدیر کل آموزش و پرورش استان

4. ✓ شهردار مرکز استان

5. ✓ رئیس سازمان برنامه و بودجه استان

6. ✓ معاون پرورشی اداره کل آموزش و پرورش استان

7. ✓ مدیر کل یا رئیس نوسازی و توسعه و تجهیز مدارس استان

✓ اعضای انتخابی/انتصابی:

8. ✓ دو نفر از رؤسای آموزش و پرورش شهرستان (به انتخاب رؤسای آموزش و پرورش مناطق استان)

9. ✓ یک استاد دانشگاه استان (اولویت با اساتید تعلیم و تربیت، به انتخاب سایر اعضا)

10. ✓ سه تا پنج نفر از معتمدان، فرهنگ‌دوستان، اولیای دانش‌آموزان یا صاحبان حرف و اصناف مرکز

استان (به پیشنهاد انجمن اولیاء و مربیان استان و تصویب سایر اعضا)



دقت کنید:

نکات مهم ترکیب شورای استان:

- ۵ صدور احکام اعضا: توسط وزارت آموزش و پرورش با امضای وزیر (تبصره ۱ ماده ۳)
- ۵ اطلاع رسانی به نمایندگان مجلس: دبیر شورا موظف است دستور جلسات و خلاصه مذاکرات را برای نمایندگان استان در مجلس ارسال کند. نمایندگان می توانند به عنوان ناظر شرکت کنند (تبصره ۲ ماده ۳)
- ۵ آیین نامه داخلی: به تصویب وزیر آموزش و پرورش می رسد (تبصره ۳ ماده ۳)

۲. وظایف و اختیارات شورای استان (ماده ۴):

- ✓ سیاست گذاری و برنامه ریزی کلان در سطح استان:
- ✓ تصویب ضوابط تعیین هزینه سرانه دانش آموزی مناطق (با اولویت مناطق محروم)
- ✓ تصویب تقویم آموزشی مناطق (با توجه به شرایط اقلیمی و جمعیتی)
- ✓ تصمیم گیری در مورد توزیع عوارض اخذ شده بین مناطق (در شهرهایی با چند منطقه آموزشی)
- ✓ ارزیابی عملکرد شوراهای شهرستان و مناطق و استفاده از ابزارهای تشویق و تنبیه.
- ✓ سیاست گذاری و برنامه ریزی برای ایجاد، توسعه و تجهیز فضاهای آموزشی و پرورشی استان.
- ✓ گزارش دهی:
- ✓ ارائه گزارش عملکرد سالیانه شورا توسط دبیر شورا به دولت (از طریق وزارت آموزش و پرورش).

دقت کنید:

نکته مهم (تبصره ماده ۴): مدیر کل آموزش و پرورش استان موظف است گزارش جامعی از فعالیت ها و عملکرد شوراها را به شورای استان ارائه دهد.



بخش دوم: شورای آموزش و پرورش شهرستان

۱. ترکیب اعضای شورای شهرستان (ماده ۵):

- ✓ ریاست شورا: فرماندار (در غیاب وی: رئیس اداره آموزش و پرورش شهرستان) - (تبصره ۳ ماده ۵)
- ✓ دبیر شورا و مسئول تعیین دستور جلسات: رئیس آموزش و پرورش شهرستان (بند ۳ ماده ۵)
- ✓ اعضای ثابت و کلیدی:
 1. ✓ امام جمعه مرکز شهرستان (یا نماینده روحانی وی، در صورت صلاحدید رهبری)
 2. ✓ فرماندار
 3. ✓ رئیس آموزش و پرورش شهرستان
 4. ✓ معاون پرورشی یا مسئول امور تربیتی شهرستان
 5. ✓ رئیس شورای شهرستان (منظور شورای اسلامی شهر/شهرستان است)
 6. ✓ شهردار شهر مرکز شهرستان
- ✓ اعضای انتخابی/انتصابی (طبق دستورالعمل وزارتخانه - تبصره ۲ ماده ۵):
 7. ✓ سه نفر از رؤسای مدارس (دوره‌های مختلف تحصیلی)
 8. ✓ سه تا پنج نفر از اولیاء دانش‌آموزان یا معتمدان شهرستان (به پیشنهاد انجمن اولیاء و مربیان شهرستان)
 9. ✓ رئیس شبکه بهداشت یا پزشک معتمد شهرستان

دقت کنید:

- نکات مهم ترکیب شورای شهرستان:
- صدور احکام اعضا: توسط اداره کل آموزش و پرورش استان با امضای مدیر کل استان (تبصره ۱ ماده ۵) - مقایسه کنید با شورای استان!
- اطلاع‌رسانی به نمایندگان مجلس: مشابه شورای استان، دبیر شورا دستور جلسات و خلاصه مذاکرات را برای نماینده/نمایندگان شهرستان در مجلس ارسال می‌کند. آنها نیز می‌توانند به عنوان ناظر شرکت کنند (تبصره ۴ ماده ۵)
- مشاوران دانشگاهی: در شهرستان‌های دارای دانشگاه، از اعضای هیأت علمی (بویژه علوم تربیتی) به عنوان مشاور دعوت می‌شود (تبصره ۵ ماده ۵)

۲. وظایف و اختیارات شورای شهرستان (ماده ۸):

- ✓ امور مالی و بودجه‌ای در سطح شهرستان:
- ✓ توزیع اعتبارات دولتی بین مدارس و فعالیت‌ها (طبق ضوابط وزارتخانه)
- ✓ تصویب ضوابط مالی مدارس (دریافت‌ها، هزینه‌ها، درآمدهای مردمی).
- ✓ پیشنهاد وضع عوارض به مراجع ذیربط (برای احداث، توسعه، تجهیز و ...)
- ✓ تصمیم‌گیری در مورد توزیع و هزینه کردن عوارض اخذ شده.
- ✓ برنامه‌ریزی و توسعه در سطح شهرستان:





- ✓ برنامه‌ریزی برای اجاره، احداث و توسعه اماکن آموزشی.
- ✓ برنامه‌ریزی نیروی انسانی مورد نیاز و ارائه نتایج به شورای استان.
- ✓ صدور مجوز بکارگیری افراد مازاد بر سهمیه (از محل درآمدهای منطقه، طبق قوانین کار)
- ✓ برنامه‌ریزی برای تشویق کارکنان شایسته و پرداخت فوق‌العاده. توجه: این فایل رایگان نیست و منحصراً برای سایت "بژیک" با آدرس اینترنتی www.bzhik.ir تهیه و تنظیم شده است. تمام حقوق مادی و معنوی این محصول، متعلق به سایت "بژیک" می‌باشد؛ هر گونه کپی برداری و انتشار غیر قانونی آن توسط افراد سودجو، بدون اخطار قبلی، پیگرد قانونی در پی خواهد داشت؛ لذا بایستی مستقیماً از این سایت خریداری شود در غیر این صورت مسئولین راضی نمی‌باشند و حرام و حق الناس می‌باشد.
- ✓ تشویق متمکنین به احداث مدارس.
- ✓ برنامه‌ریزی برای توسعه مدارس غیرانتفاعی، فنی‌حرفه‌ای و ...
- ✓ برنامه‌ریزی برای تهیه زمین و امکانات با خودیاری مردم و همکاری سازمان‌ها.
- ✓ سوق دادن بخشی از درآمد بانک‌ها و شرکت‌ها به توسعه اماکن آموزشی (در چارچوب مقررات).
- ✓ برنامه‌ریزی برای پرداخت کمک‌هزینه به دانش‌آموزان کم‌بضاعت و اعطای بورس.
- ✓ پیشنهاد برنامه سالانه توسعه فضاها و نیروی انسانی به شورای استان.
- ✓ نظارت و ارتقاء کیفیت در سطح شهرستان:
- ✓ نظارت مستمر بر فعالیت‌های آموزش و پرورش منطقه و ارائه گزارش به شورای استان.
- ✓ کمک به ترویج فعالیت‌های پرورشی و استحکام اعتقادات دینی و اخلاقی.
- ✓ بررسی راه‌های صرفه‌جویی و افزایش بهره‌وری.
- ✓ تلاش برای گسترش آموزش عمومی و پوشش واجب‌التعلیمان.
- ✓ جلوگیری از افت تحصیلی و ارتقاء کیفیت برنامه‌ها.
- ✓ سازماندهی امکانات برای آموزش‌های فنی‌حرفه‌ای و کاردانش.
- ✓ ارتقاء سطح دانش فرهنگیان و تدارک وسایل رفاهی آنان.
- ✓ وظایف تفویضی:
- ✓ انجام وظایفی که از سوی شورای عالی آموزش و پرورش، شورای عالی انجمن اولیاء و مربیان یا وزارتخانه واگذار می‌شود.

دقت کنید:

نکته بسیار مهم (تبصره ماده ۸): دریافت کمک‌ها و خودیاری از اولیاء و مردم فقط در صورت داوطلبانه بودن مجاز است.



بخش سوم: شورای آموزش و پرورش منطقه

✓ ترکیب و وظایف (ماده ۹): مشابه شورای شهرستان است و جزئیات آن طبق دستورالعملی خواهد بود که وزارت آموزش و پرورش تهیه و به تصویب شورای عالی آموزش و پرورش می‌رساند.

دقت کنید:

نکته کلیدی: جزئیات شورای منطقه در این قانون نیامده و به دستورالعمل وزارتخانه و تصویب شورای عالی واگذار شده است.

دقت کنید:

نکته (تبصره ماده ۹): ایفای وظایف شورای شهرستان و منطقه بر اساس ضوابط کلی و دستورالعمل‌های ابلاغی وزارت آموزش و پرورش است.



بخش چهارم: مقررات مشترک و عمومی

- ✓ جلسات شوراها (ماده ۶):
- ✓ تعداد جلسات: حداقل ماهی یک بار.
- ✓ رسمیت جلسات: با حضور دو سوم اعضا.
- ✓ اعتبار تصمیمات: با اکثریت آراء حاضر.
- ✓ محل تشکیل جلسات: اداره آموزش و پرورش محل (تبصره ماده ۶)
- ✓ دوره عضویت اعضا (ماده ۷):
- ✓ مدت: دو سال.
- ✓ انتخاب مجدد: مجاز است.
- ✓ جایگزینی: در صورت فوت، استعفا یا تغییر، طبق مقررات.
- ✓ نقش شهرداریها در وصول عوارض (ماده ۱۰): شهرداریها موظف به وصول عوارض مصوب و واریز آن به حساب معین خزانه هستند.
- ✓ مدیریت مدارس و منابع مالی آنها (ماده ۱۱):
- ✓ مدیران مدارس موظفند مدارس را با کیفیت مناسب اداره کنند.
- ✓ منابع مالی مدارس:
- 1. ✓ اعتبارات دولتی (سرانه دانش آموزی).
- 2. ✓ کمک های مردمی.
- 3. ✓ سهم از عوارض اخذ شده (از طریق شورای شهرستان/منطقه).
- 4. ✓ وجوه حاصل از خدمات آموزشی و پرورشی فوق برنامه.
- ✓ گزارش دهی رئیس آموزش و پرورش شهرستان/منطقه (ماده ۱۲): موظف است سالانه گزارش جامعی از فعالیتها به شورای مربوطه ارائه دهد.
- ✓ انحلال شوراها (ماده ۲۰):
- ✓ انحلال شورای شهرستان یا منطقه:
- ✓ پیشنهاد دهنده: مدیر کل آموزش و پرورش استان.
- ✓ با اطلاع: شورای استان.
- ✓ تصویب کننده: وزیر آموزش و پرورش.
- ✓ انحلال شورای استان:
- ✓ پیشنهاد دهنده: وزیر آموزش و پرورش.
- ✓ تصویب کننده: شورای عالی آموزش و پرورش.
- ✓ پس از انحلال: هیأتی از سوی وزیر آموزش و پرورش عهده دار وظایف می شود (حداکثر ۳ ماه، تا تشکیل شورای جدید) - (تبصره ماده ۲۰)
- ✓ مهلت تشکیل شوراها در سراسر کشور (ماده ۲۱): وزارت آموزش و پرورش موظف است حداکثر ظرف پنج سال شوراها را در تمام نقاط کشور تشکیل دهد.
- ✓ تهیه آیین نامه اجرایی (ماده ۲۲): ظرف سه ماه توسط وزارت آموزش و پرورش، وزارت کشور و سازمان امور





بخش پنجم: منابع مالی شوراها (به ویژه شورای مناطق - ماده ۱۳) و توسعه فضاها

✓ منابع مالی شوراها (برای هزینه‌های جاری و عمرانی):

- ✓ ۱. سهم منطقه از اعتبارات بودجه جاری و عمرانی دولت (بر اساس تعداد دانش‌آموز)
- ✓ ۲. یک درصد از بهای فروش کالا و خدمات کارخانه‌ها و موسسات خدماتی و تولیدی استان (توزیع از طریق شورای استان).
- ✓ ۳. تا پنج درصد عوارض صدور پروانه‌های ساختمانی، تفکیک زمین، پذیره و نوسازی (علاوه بر عوارض معمول شهرداری)
- ✓ ۴. عواید حاصل از فروش ساختمان‌ها و زمین‌های بلااستفاده آموزش و پرورش (با رعایت ضوابط)
- ✓ ۵. هدایا و کمک‌های دستگاه‌ها و افراد خیر.

دقت کنید:

نکات مهم منابع مالی:

- محل مصرف عواید بند ۳ و ۴ (عوارض ساختمانی و فروش املاک): صرفاً برای احداث و توسعه فضاهای آموزشی و پرورشی همان شهرستان (تبصره ۱ ماده ۱۳)
- واریز به خزانه: عواید بندهای ۲، ۳ و ۴ به خزانه واریز و معادل آن در بودجه تخصیص می‌یابد (تبصره ۲ ماده ۱۳)
- آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۳: پیشنهاد وزارت آموزش و پرورش و تصویب هیأت وزیران.

✓ تخصیص اعتبارات دولتی (ماده ۱۴ و ۱۵):

- ✓ شورای استان سهم هر منطقه از اعتبارات جاری دولت را تعیین می‌کند (ماده ۱۴).
- ✓ وزارت آموزش و پرورش سهم اعتبارات عمرانی استان‌ها را تعیین و در اختیار شورای استان قرار می‌دهد (ماده ۱۵)

✓ همکاری شهرداری‌ها و کمیسیون ماده ۵ (ماده ۱۶ و ۱۷):

- ✓ شهرداری‌ها موظف به فراهم‌سازی زمینه مالکیت زمین برای فضاهای آموزشی (ماده ۱۶)
- ✓ شورای شهرستان/منطقه می‌تواند با تصویب شورای استان، بخشی از هزینه خرید زمین و ساخت را از سازندگان واحدهای تجاری جدید دریافت کند (واریز به خزانه و تخصیص ۱۰۰٪ به آموزش و پرورش)
- ✓ سقف دریافت از سازندگان: حداکثر ۵٪ بهای یک متر مربع ساختمان مشابه در همان منطقه (تبصره ماده ۱۶)

✓ کمیسیون ماده ۵ قانون شورای عالی شهرسازی مکلف به همکاری برای تغییر کاربری زمین‌های مورد نیاز آموزش و پرورش (با رعایت استانداردها). نقل و انتقال این زمین‌ها از پرداخت عوارض، مالیات و حق‌الثبت معاف است (ماده ۱۷)

✓ تکلیف احداث‌کنندگان شهرها و شهرک‌های جدید (ماده ۱۸): مکلفند همزمان با آماده‌سازی زمین یا ساخت واحدها، فضای آموزشی مورد نیاز را (طبق استاندارد) احداث کنند یا هزینه آن را به سازمان نوسازی بپردازند.

✓ معافیت گمرکی (ماده ۱۹): خرید تجهیزات و مصالح ساختمانی مورد نیاز که امکان تهیه داخلی ندارند، از حقوق و عوارض گمرکی و سود بازرگانی معاف است.



■ (انحلال شوراها - ماده ۲۰)

✓ انحلال شورای شهرستان یا منطقه:

1. ✓ پیشنهاد دهنده: مدیر کل آموزش و پرورش همان استان.

2. ✓ با اطلاع: شورای استان (یعنی شورای استان باید در جریان قرار بگیرد)

3. ✓ تصویب کننده نهایی: وزیر آموزش و پرورش.

✓ انحلال شورای استان:

1. ✓ پیشنهاد دهنده: وزیر آموزش و پرورش.

2. ✓ تصویب کننده نهایی: شورای عالی آموزش و پرورش.

✓ بعد از انحلال چه اتفاقی می افتد؟ (تبصره ماده ۲۰):

✓ تا زمانی که شورای جدید تشکیل شود، وزیر آموزش و پرورش یک هیأت تعیین می کند که موقتاً وظایف آن

شورای منحل شده را انجام دهد.

✓ این هیأت حداکثر سه ماه مسئولیت دارد. در طی این سه ماه باید انتخابات یا انتصابات لازم برای تشکیل

مجدد شورای آموزش و پرورش استان یا شهرستان انجام شود. (این یعنی وضعیت بلاتکلیفی نباید طولانی

شود)

■ مهلت تشکیل شوراها در کل کشور (ماده ۲۱):

✓ وزارت آموزش و پرورش موظف است حداکثر ظرف مدت پنج سال از زمان تصویب این قانون، شوراهای

استانها و شهرستانها را در تمام نقاط کشور تشکیل دهد. (این یک ضرب الاجل برای اجرای کامل قانون

است)

■ چه کسی آیین نامه اجرایی این قانون را می نویسد؟ (ماده ۲۲):

✓ برای اینکه این قانون به خوبی اجرا شود، نیاز به یک "آیین نامه اجرایی" دارد که جزئیات بیشتر را مشخص کند.

✓ این آیین نامه باید ظرف مدت سه ماه توسط وزارت آموزش و پرورش، وزارت کشور و سازمان امور اداری و

استخدامی کشور (این سه دستگاه با هم) تهیه شود و به تصویب هیأت وزیران برسد. توجه: این فایل رایگان

نیست و منحصرًا برای سایت "بژیک" با آدرس اینترنتی www.bzhik.ir تهیه و تنظیم شده است. تمام حقوق

مادی و معنوی این محصول، متعلق به سایت "بژیک" می باشد؛ هر گونه کپی برداری و انتشار غیر قانونی آن

توسط افراد سودجو، بدون اخطار قبلی، پیگرد قانونی در پی خواهد داشت؛ لذا بایستی مستقیماً از این سایت

خریداری شود در غیر این صورت مسئولین راضی نمی باشند و حرام و حق الناس می باشد.

